

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-2022

(skrajne daty)

Rok akademicki 2020/2021

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Podstawy dydaktyki
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Dydaktyki Ogólnej i Systemów Edukacyjnych
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny, ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne, niestacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok II, sem. 4
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy, z bloku C: Podstawy dydaktyki i emisji głosu
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Dr hab. Wojciech Walat, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Wojciech Walat, Dr Waldemar Lib, Dr Tomasz Warzocha, Mgr Krystian Tuczyński, Mgr Tomasz Warchoń

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
II	15	15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

× zajęcia w formie tradycyjnej

× zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Egzamin + zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza społeczno-kulturowa

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

W wyniku realizacji przedmiotu student:

C ₁	sprawnie posługuje się warsztatem pojęciowym dydaktyki oraz rozumie związki między różnymi elementami teorii kształcenia.
C ₂	zna ogólne prawidłowości procesu nauczania – uczenia się i ich praktycznych zastosowań w planowaniu, realizacji oraz ewaluacji procesu kształcenia.
C ₃	ma świadomość roli wykształcenia ogólnego i zawodowego w rozumieniu świata i kierowaniu sobą, projektowaniu własnego rozwoju osobistego i zawodowego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
EK_01	usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych	NC.W1
EK_02	zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego	NC.W2
EK_03	współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów	NC.W3
EK_04	zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne	NC.W4
EK_05	konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela	NC.W5
EK_06	sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych;	NC.W6

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną	
W zakresie umiejętności student potrafi:		
EK_07	zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;	NC.U1
EK_08	zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;	NC.U2
EK_09	dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;	NC.U3
EK_10	wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;	NC.U4
EK_11	zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;	NC.U5
EK_12	dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;	NC.U6
EK_13	posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;	NC.U7
EK_14	poprawnie posługiwać się językiem polskim.	NC.U8
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH STUDENT JEST GOTÓW DO:		
EK_15	twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;	NC.K1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna: geneza dydaktyki ogólnej jako nauki; przedmiot badań, zadania i funkcje dydaktyki. Współczesne systemy dydaktyczne: dydaktyka Jana Komeńskiego; dydaktyka herbartowska jako teoretyczna podstawa szkoły tradycyjnej; dydaktyka deweyowska jako podstawa szkoły progresywistycznej.
2. Proces nauczania i uczenia się: filozoficzne, psychologiczne i neurobiologiczne podstawy procesu nauczania – uczenia się; pojęcie procesu nauczania – uczenia się.
3. Cele kształcenia: pojęcie celu kształcenia, źródła celów kształcenia; funkcje i istota celów kształcenia; klasyfikacja celów kształcenia: cele główne, etapowe i szczegółowe; związek wartości z celami kształcenia; system edukacji w Polsce (podstawa programowa)
4. Treści kształcenia: istota treści kształcenia; teorie i kryteria doboru treści kształcenia; kanon wykształcenia ogólnego; plany i programy nauczania jako podstawowe dokumenty regulujące pracę szkół różnych typów: przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa (podstawa programowa).
5. Zasady kształcenia: Istota i wybrane klasyfikacje zasad; zasady w ujęciu konstruktywistycznym. Metody kształcenia: pojęcie i wybrane typologie metod kształcenia; kryteria doboru metod kształcenia.
6. Podręczniki i środki dydaktyczne: pojęcie i funkcje podręczników szkolnych. Edukacja medialna: edukacja medialna w nauczaniu przedmiotowym; kompetencje medialne jako umiejętności kluczowe.
7. Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: pojęcie i istota oceny; cechy oceny szkolnej; ocena wewnętrzna i zewnętrzna osiągnięć uczniów. Nauczyciel – nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy: wzór osobowy pedagoga wychowawcy-opiekuna.

- B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne	
1.	Dydaktyka ogólna jako subdyscyplina pedagogiczna: podstawowe pojęcia dydaktyki i ich wzajemne relacje. Systemy dydaktyczne: kształcenie wielostronne jako podstawa dydaktyki współczesnej.
2.	Proces nauczania – uczenia się: realizacja nauczania – uczenia się w szkole; nauczanie – uczenie się wielostronne. Cele kształcenia: taksonomia celów kształcenia; operacjonalizacja celów kształcenia; podstawa programowa (analiza).
3.	Treści kształcenia: konstruowanie planów i programów nauczania na bazie podstawy programowej. Zasady kształcenia: charakterystyka wybranych zasad kształcenia; zasada kształcenia umiejętności uczenia się i ustawiczności kształcenia.
4.	Metody kształcenia: metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy; metody waloryzacyjne (eksponujące wartości); metody praktyczne (microteaching). Formy organizacyjne kształcenia: podstawowe formy organizacyjne kształcenia; lekcja jako podstawowa forma kształcenia; struktura lekcji; typy lekcji i ich charakterystyka.
5.	Podręczniki i środki dydaktyczne: rodzaje podręczników i środków dydaktycznych; przykłady ich wykorzystania. Edukacja medialna: nauczanie i uczenie się z użyciem komputera i Internetu; nowe media w pracy szkolnej.
6.	Planowanie i organizacja pracy dydaktycznej: pojęcie planowania i organizacji; rodzaje planów nauczycielskich; zasady przygotowania się nauczyciela do zajęć; kontrola i ocena stopnia wykonania planów dydaktycznych. Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: formy oceny i przyczyny różnych ocen; ogólne kryteria oceny szkolnej.
7.	Nauczyciel – nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy: typy wiedzy i kompetencji nauczyciela; rozwój zawodowy nauczyciela. Niepowodzenia szkolne. Trudności w uczeniu się uczniów: przyczyny niepowodzeń szkolnych; zestawienie zaburzeń rozwojowych będących przyczyną trudności w uczeniu się i niepowodzeń szkolnych; specjalne potrzeby edukacyjne; uczeń zdolny i jego cechy.
8.	Samokształcenie we współczesnych systemach dydaktycznych: istota i tradycje samokształcenia; edukacja ustawiczna; dorośli uczą się inaczej; perspektywy uczenia się przez całe życie.

3.4 Metody dydaktyczne

- A. Wykład: wykład z prezentacją multimedialną, projekcje filmów
 B. Ćwiczenia audytoryjne: dyskusja, microteaching, mapa pojęć, praca w grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy)	w + ćw.
EK_02	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy)	w + ćw.
EK_03	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy)	w + ćw.

EK_04	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy), projekt dydaktyczny	W + ĆW.
EK_05	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy), projekt dydaktyczny	W + ĆW.
EK_06	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy)	W + ĆW.
EK_07	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy), projekt dydaktyczny	W + ĆW.
EK_08	kolokwium, egzamin elektroniczny (komputerowy), obserwacja w trakcie zajęć	ĆW.
EK_09	projekt dydaktyczny	ĆW.
EK_10	projekt dydaktyczny	ĆW.
EK_11	projekt dydaktyczny	ĆW.
EK_12	projekt dydaktyczny	ĆW.
EK_13	obserwacja w trakcie zajęć, projekt dydaktyczny	ĆW.
EK_14	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW.
EK_15	obserwacja w trakcie zajęć, projekt dydaktyczny	ĆW.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

A. Egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach, tematykę ćwiczeń oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania część pisemna (test elektroniczny) i część ustna (3 pytania). Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń. B. Ćwiczenia audytoryjne – ocena końcowa z ćwiczeń ustalana jest na podstawie częściowych punktów zdobytych przez studenta w ramach zajęć w następujących obszarach: aktywność na zajęciach, zadanie do wyboru, kolokwium: – aktywny udział w zajęciach – max 5 punktów; – zadanie do wyboru: prezentacja na ćwiczeniach metody aktywizującej (<i>microteaching</i>) lub innego projektu, wykonanie prezentacji multimedialnej i in. – max 10 punktów; – kolokwium zaliczeniowe – max 35 punktów (zaliczenie od 18 punktów). Przeliczenie punktów na ocenę z ćwiczeń: 0 – 25 punktów = ocena 2,0 26 – 30 punktów = ocena 3,0 31 – 35 punktów = ocena 3,5 36 – 40 punktów = ocena 4,0 41 – 45 punktów = ocena 4,5 46 – 50 punktów = ocena 5,0

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20

SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-----
zasady i formy odbywania praktyk	-----

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Bereźnicki F., *Podstawy kształcenia ogólnego*, O.W. Impuls, Kraków 2011.

Bereźnicki F., *Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli*. Impuls, Kraków 2015.

Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, „Jedność”, Kielce 2010.

Hattie J., *Widoczne uczenie się dla nauczycieli. Jak maksymalizować siłę oddziaływania na uczenie się*. Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.

Literatura uzupełniająca:

Półturzycki J., *Niepokój o dydaktykę*. ITE, Warszawa-Radom 2014.

Spitzer M., *Jak uczy się mózg*. PWN, Warszawa 2012

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej